

Pohjois-Suomen alueen yhteinen kehittämishanke, Osaamisen tukikeskus (OT)

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 30.10.2023 § 255
4128/00.02.01/2023

Valmistelija sosiaalijohtaja Tarja Oikarinen-Nybacka

Eduskunnan 1.3.2023 hyväksymään lisätalousarvioon sisältyi 350 miljoonan euron määräraha hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille myönnettäviin valtionavustuksiin. Määrärahaa saa käyttää mm. valtionavustuksen myöntämiseen hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä siirtymisestä aiheutuviin tilapäisiin kustannuksiin sekä toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen.

Osaamisen tukikeskukset (OT) ovat integratiivinen verkostorakenne lasten, nuorten ja perheiden kaikkein vaativimpien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen mahdollistamiseen, toiminnassa tarpeelliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä palvelujen koordinointiin. Toiminta pohjautuu vahvasti alueellisiin ja valtakunnallisiin asiantuntijaverkostoihin, mutta myös valtakunnallista yhteistyötä tarvitaan. Osaamistukikeskusta (OT) on pilotoitu vuosina 2020-2023. Keskuksen tehtäväksi suunniteltua koordinaatiota, konsultaatiopalveluja sekä tutkimusta ja kehittämistä on konkretisoitu tuona aikana.

Valtionavustus OT-pilotteihin päättyy 31.12.2023 (yhteinen yhteistyöalueiden koordinaation erillisrahoitus psykososiaalisten menetelmien kanssa). OT-pilotoitien tarkoituksena on ollut mahdollistaa ne vaativaa erityisosaamista sekä monitieteellisyttä ja integraatiota edellyttävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetustoimen vaativan erityisen tuen palvelut, joita yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen ei ole toiminnallisesti eikä taloudellisesti mahdollista järjestää. Sivistyspalvelujen erityisen vaativan tuen VIP-verkostotyötä on toteutettu OKM / Opetushallituksen toimesta. Tämä toiminta on ollut vastinpari sosiaali- ja terveydenhuollon OT-toiminnalle.

Vaikka tavoitteena on ollut vuodelle 2024 vakiintunut rakenne, niin monet asia ovat vielä hahmottumatta. Yta-asetuksessa on jo tämä rooli yta-tasolle velvoitettu eli vaativamman lastensuojelun ja muiden lasten, nuorten ja perheiden vaativimpiin palveluihin sisältyvän tarkoituksenmukaisen sosiaalihuollon varmistaminen. Yta-alueet eivät ole vielä ehtineet valmistautua asiaan ja OT-keskuksen toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen vaatii vielä rahoituksen turvaamisen ainakin vuoden 2024 loppuun.

OT-kehittämisellä tavoitellaan osaltaan vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta vaativimpiin palveluihin erityisesti lastensuojelussa, lastensuojelun laitoshoidossa, mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä vammaishuollossa.

OT-keskusten etäkonsultaatiotoiminta tukee integroitujen sote-keskusten toimintaa. OT-kehittäminen liittyy sosiaalihuollon toiminnan porrastukseen, jossa on valmistelua menossa (STM ja sosiaalialan osaamiskeskukset). Tarvetta ja toimintaa on vaativille palveluille kuvattu Pohjoisen yhteistoiminta-alueen Yta-sopimuksessa, mutta rahoitusta vuodelle 2024 ei ole varattu.

Yhteisen kehittämishankkeen eri osa-alueet kohdentuvat kansallisen kokonaisuuden kohteisiin

1. Palveluiden järjestäminen ja tuottamisen toimintamallien yhtenäistäminen ja kehittäminen
2. Palveluketjujen ja –kokonaisuuksien sekä niitä koskevan tiedolla johtamisen kehittäminen
3. Digitaalisten ja etäpalvelujen sekä muiden palveluratkaisujen suunnittelu ja toteutus
4. Toiminnan ja muun vakiinnuttamisen lisäkustannukset

Oheismateriaalina on hankekortti ja hankkeen esittelymateriaali.

Hankeosio esitetään kaikkien neljän hyvinvointialueen hyväksyttäväksi. Hankkeen kustannukset jaetaan hyvinvointialueiden kesken seuraavasti:

	Väestö	%-osuus	Osuus kustannuksista
Kainuun hyvinvointialue	70 521	9.65	24 875
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	67 805	9.28	23 200
Lapin hyvinvointialue	175 795	24	60 150
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	416 543	57.01	142 525
Yhteensä	730 664		250 750

Päätösesitys

Aluehallitus hyväksyy Keski-Pohjanmaan osalta yhteisen kehittämishankkeen ja varaa valtionvarainministeriön hyvinvointialueelle myöntämästä lisäävustuksesta 23 200 euroa Osaamisen tukikeskuksen (OT) toimintaan vuodelle 2024.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.